

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Д-р Анна Найденова Толева,
Ръководител Катедра „Физиология, патофизиология и фармакология“,
Медицински факултет, Тракийски университет
на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘професор’
в Тракийски университет, Стара Загора

по област на висше образование: 7. *Здравеопазване и спорт*

професионално направление 7.1. *Медицина*

научна специалност „*Физиология на животните и човека*“

В конкурса за ‘професор’, обявен в Държавен вестник, бр.103 от 27.12.2016.г. и в интернет-страница на Тракийски университет за нуждите на Медицински факултет, участва единствен кандидат - доц. Валери Цеков Николов от Медицински факултет на Тракийски университет.

1. **Общо представяне на получените материали**

Представеният от доц. Валери Николов комплект материали на хартиен и електронен носител **е в съответствие** с изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на ТрУ, и включва следните документи:

- Заявление до Декана на Медицински факултет
- Декларация за достоверност на представените материали и информацията в тях;
- Информационна карта за заета академична длъжност;
- Копие от обявата в “Държавен вестник”;
- Нотариално заверено копие на диплом за висше образование;
- Нотариално заверено копие от диплома за придобита специалност;
- Нотариално заверено копие на диплом за ОНС „Доктор“, 2003 г.;
- Нотариално заверени копия от свидетелства за научно звание “Доцент”, 2 бр. 2006 г. и 2010 г. и диплома за академична длъжност “Доцент” - 2012 г.
- Творческа автобиография;
- Удостоверение за експертна дейност;
- Резюмета на трудовете, след предходна хабилитация - на електронен и хартиен носител;
- Списък на публикациите и копие от тях;

- Материали и документи, свързани с изискванията на чл. 89 от ПРАС на ТрУ;
- Списък на цитиранията и копие от тях;
- Списък на участия в научните проекти;
- Справка за приносите в научните трудове;
- Справка за осигурен минимум и справки за преподавателската дейност - 2 бр.;
- Документ за ръководство на докторант;
- Списък на хабилитираните съавтори;
- Документ за владеење на чужд език;
- Свидетелство за съдимост.

Кандидатът доц. Валери Николов е приложил за рецензиране след първото хабилитиране общо 27 публикации, 1 ръководство за практически упражнения по физиология, 1 сборник с тестове по физиология и 1 електронен курс “Старост и деменция” за студенти медици. Приложен е и списък на цялостната му публикационна активност, включваща и тази преди първото хабилитиране. С оглед комплексно оценяване на кандидата се отчитат цитиранията на научните му трудове, издадените учебни пособия и представените материали за ръководство и участие в научноизследователски проекти. Представени са и документи (във вид на служебни бележки, писма и сертификати) за различните дейности на автора

2. Кратки биографични данни на кандидата

Кандидатът Доц. Валери Цеков Николов е роден през 1954г. в гр. Видин. Висшето си образование по специалността „Медицина” е завършил през 1980г. в МА, София. Професионалната му кариера започва като ординатор в Окръжна болница - Видин от 1980 до 1984г. когато спечелва конкурс за асистент към Катедра “Физиология” на ВМИ, Стара Загора. Последователно заема длъжностите старши асистент и главен асистент към катедрата. Защитава дисертационен труд на тема „Естрогените като невропсихични модулатори” и придобива ОНС “Доктор” през 2003 г. След успешно участие в конкурс, обявен за нуждите на МУ-Плевен през 2006 г. получава званието “Доцент”. Изпълнява длъжността на ръководител секция „Физиология” към Катедра „Физиология и патофизиология” за периода от 2006 до 2011г. В следващия период 2011-2013 г. е доцент и ръководител Секция „Физиология” към Катедра „Химия, биохимия, физиология и патофизиология” на Медицински Факултет, Софийски Университет „Св. Климент Охридски”. От февруари 2013 до настоящия момент е доцент в Медицински Факултет, Тракийски университет – Стара Загора. Членува в редица научни и професионални организации като СУБ, БЛС, Дружество на физиолозите в България, Българска асоциация по менопауза. Владее английски език. Осъществява еспертна дейност

като консултант по ендокринна гинекология, хормонална диагностика и стерилитет на ДКЦ „Д-р Грийнберг”- София.

Оценка на учебно-преподавателската дейност.

Кандидатът в конкурса има много богат преподавателски опит - общ преподавателски стаж 32 години, от които почти 1/3 (11 г.) като хабилитиран преподавател. Той е водил 5 различни лекционни курсове върху дисциплината “Физиология на човека”, съответно адаптирани към специалностите: „Медицина”, „Акушерка”, „Медицинска сестра”, „Лекарски асистент” и „Рехабилитация и ерготерапия” в МУ – Плевен, Медицински факултет на СУ и Медицински факултет, ТрУ – Стара Загора, както и лекции за медици на английски език в МУ - Плевен и лекции на специалностите “Медицински лаборанти, “Рехабилитатори” и “Гериатрични грижи” към Медицински колеж на ТрУ. Видно е, че неговата учебната натовареност е значително по-висока от изискуемата в нормативните документи. Богатият му преподавателски опит е намерил отражение в участието му като съавтор в 2-те цитирани по-горе учебни помагала и електрония обучителен курс. Той е и редактор на учебното помагало “Тестове по физиология”.

Неразделна част от цялостната учебна дейност на всеки преподавател е и работата му със специализантите и докторантите. Доцент В. Николов е бил ръководител на двама специализанти по физиология и консултант на докторант в МФ, ТрУ.

Анализираната учебно-преподавателската дейност на доц. Валери Николов, показва високата му професионална квалификация и реализация като университетски преподавател и ми дава основание да дам висока оценка по този показател.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

В представените ми за рецензиране документи към настоящия конкурс Доц. Валери Николов е предложил общо 69 научни труда, като 65 от тях са публикациите в научни списания и сборници, 3 учебни помагала: „Тестове по физиология за студенти по медицина”, Електронен курс „Старост и деменция”, Учебно ръководство по физиология, в което кандидатът е автор на 3 глави и Автореферат на дисертация. Публикациите след първата хабилитация са 27, от които 4 са в списание с импакт фактор, 5 са отпечатани в български списания, но са цитирани в списания с импакт фактор, което ги приравнява на публикации с импакт фактор, в съответствие с правилника на ТрУ. По този начин общо публикациите с импакт фактор след първата хабилитация са 9. Общият импакт фактор на публикациите и цитиранията на тези, които са публикувани в български списания е **21.231**. Личният принос на кандидата е очертан много ясно, като доказателство в тази насока е, че в 9 от публикациите след първата хабилитация е първи автор, а в 12 е втори автор.

Доказателство за качеството на публикациите на автора са и цитиранията, особено тези в престижни индексирани международни научни издания или от световнопризнати учени в областта - общо 52 цитирания. 15 от тях са в международни списания между които *American journal of kidney diseases*. (IF=6,269), *Kidney international*. (IF=10,435), *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, (IF=3.536) *PloS one*, (IF₂₀₁₃=4,49). Импакт факторът на цитираните публикации е 28,682. Забележката ми е само по отношение на автоцитиранията, които са 22 на брой.

Участвал е в 72 научни форума, от които 9 са в чужбина.

Доц. В.Николов има разгърната проектна дейност - член на колективите на 10 научни проекта (1 национален, 9 университетски), като 70% от тях са след хабилитацията му. Бил е методичен ръководител на 6 от тях.

Наукометричният анализ на представените ми публикации ми позволява да дам положителна оценка на научната продуктивност на кандидата.

Експертна и консултантска дейност

Доцент Валери Николов има разнообразна експертна и консултантска дейност. Той е участвал в жури за избор на професор и за присъждане на ОНС "Доктор", както и в различни изпитни комисии за избор на асистенти и докторанти. Участва като член е на държавната изпитна комисия за провеждане на изпити по специалността "Физиология". Бил е рецензент на три научноизследователски проекта и на 1 статия в българско списание. Член е на държавната изборна комисия за провеждане на изпити за специалност „Физиология” 2008-2010г. При последната атестация на хабилирания персонал е получил оценка "Много добра". Рецензент е на научни проекти и публикация.

Основните направления, в които се простират научните интереси на доц. Николов са следните:

1. Изследване на еритропоетинова секреция и ефекти в експериментални и клинични условия.
2. Болка - физиологични и психофизиологични характеристики. Експериментални и клинични проучвания.
3. Женско репродуктивно здраве и ендокринно детерминиранията му нарушения. Естрогените и тяхната роля на модулатори на нервно-психичната активност.

Първо научно направление. За първи път е приложен модел на увреждане на бъбречната функция чрез използване на гъбни токсини - аманитин и фалоидин при зайци. Постигнатите резултати са верифицирани чрез електронна микроскопия. Проведени са

експерименти и с плъхове, при които са проследени промените в бъбречната хормонална продукция (еритропоетин и плазмена ренинова активност като показател за състоянието на ренин-ангиотензиновата система) под влияние на някои физиологични и фармакологични въздействия. Изследвано е състоянието на адренергичната система с цел оценка на ролята на стресогенни въздействия върху синтеза и секрецията на еритропоетина при плъхове. За първи път у нас е направено клинично проучване на еритропоетиновите нива при пациенти с диабетес мелитус. Това намира признание сред научната общност в чужбина и е цитирано в списания с импакт фактор от известни учени в областта.

Второ научно направление. За първи път у нас е приложен студовият пресорен тест за проучване на влиянието на болковата стимулация върху някои параметри на кардиоваскуларната система. Безспорен принос представлява направената съпоставка между реакциите на трениращи и нетрениращи индивиди, както и изследването на прага и толеранса към болката като функция на редица фактори - полова диференциация, затлъстяване, поведенчески и емоционални реакции. Тези факти хвърлят нова светлина върху психофизиологичните характеристики на болката и допринасят за обогатяване на познанията в тази област. Направено е проучване на ролята на болката като стресов фактор при експериментални животни. Базирайки се на собствени резултати от пациенти, изследвани при провеждане на комплексна програма за болката е разработен модел за оценка на резултата след прилагането на психологични интервенции в случаите на пациенти с хронична болка. Научно-приложен принос представлява изследване на характеристиката на различни видове болкови синдроми при социално-значими заболявания, нарушаващи качеството на живот на пациентите като например онкологично болни или инвалидизиращи заболявания на опорно-двигателния апарат

Трето научно направление. Проучени са редица аспекти от ефектите на женските полови хормони върху репродуктивното здраве. Чрез използване на *in situ* хибридизация при плъхове, подложени на оваректомия е установена локализацията на естрогеновите рецептори в дорзалните спинални ганглии. Установена е корелация между естрогеновия дефицит, поведенческите реакции и болковата сетивност. Установен е ефектът на фитоестрогените върху болковата чувствителност.

Цялостната научна продукция на доц. В. Николов е проведена на границата между различни медицински науки и ясно се откроява със своята интердисциплинарност. Това е условие за постигане на значими резултати с определен теоретичен и научно-практически принос.

Научните постижения на доц. Николов са цитирани общо 52 пъти, като 15 от тях са в международни списания. Сред тях са редица авторитетни списания като: *Kidney international*. (IF=10,435), *American journal of kidney diseases*. (IF=6,269), *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, (IF=3.536) *PloS one* (IF₂₀₁₃=4,49). Общият импакт фактор на цитираните публикации е 28,682.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц. Валери Николов **отговарят на изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на ТрУ.

Анализът на материалите по конкурса ми дава основание да оценя кандидата като преподавател с доказан опит и професионализъм в областта на физиологичната наука.

Кандидатът в конкурса е представил **достатъчен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС 'доктор' и първата хабилитация. Разработките на кандидата имат редица научно - приложни приноси с оригинален характер. Доц. В. Николов има висока преподавателска и научна квалификация, като постигнатите резултати в учебната и научно-изследователската дейност съответстват на специфичните критерии на Медицински факултет и Тракийски университет, заложен в Правилника за развитие на академичния състав на ТрУ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и оригинални приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да предложи на Факултетния съвет на Медицински факултет, доц. Валери Николов да бъде избран на академичната длъжност "**професор**" към ТрУ по професионално направление: 7.1. Медицина и научна специалност „Физиология на животните и човека“

25.04.2017. г.

Рецензент:

Проф. Д-р Анна Найденова Толева